

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 451275

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

Año (Leto) XII. (7)

BUENOS AIRES. 24. JUNIJA (JUNIO) 1954

No. (Štev.) 24

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

KRES

“O Kresi se dan obesi”, pravi naš pregovor. Nam, ki živimo izven domovine, je presneto malo mar, kdaj in kako se dan “obeša”. Nas zanima bolj, če je 24. junij delavnik, ali praznik, morda celo narodni s plačanim šiltom in potrebnim počitkom. Doma je bilo drugače. Kresni dan je bil eden od tistih, ki so se v domačem gospodarstvu s spoštovanjem imenovali: sv. Jurij je bil predstavnik pomladi, kresni godovnjak, sv. Janez Krstnik je bil zastopnik poletja, sv. Mišel je vladal nad jesenjo, božični sv. Janez Evangelist pa je določal zimske termine. Za verske zadeve smo imeli Božič, Veliko noč, Binkošti, Veliki Šmaren itd., gospodarskemu življenju pa so dajali povdarek gornji štirje veljaki.

O sv. Jurju je moralo biti že vse v zemlji, kar je kmet posejal in posadil, takrat je morala biti ozimna pšenica že tako visoka, da se je vrana v njej skrila, na ta dan so čredniki prvič zatrobili in odgnali živino na pašo, o sv. Jurju je pognalo prvo zelenje, ki ga je revež tako težko čakal, kadar je pošla suha krma za kravico in piča za pujske; da je le do tedaj prebil, naprej bo že kako.

O Kresu je narava v polni moči. Topli dnevi kar vidno silijo rast iz zemlje. So dnevi največjega kmetovega dela; pletve in okopavanja, začenja se košnja, približuje se žetev, pa tudi nevihte s strelo in točo in dve veliki nadlogi, suša in moča. Kresna noč je bila v naši deželi pravljica noč; saj so takrat živali govorile in sem pa tja je bilo celo človeku dano, da jih je razumel. Po naših grcih pa so zagoreli kresovi in je zadonela naša domača pesem...

Sv. Mišel je kraljeval nad bogastvom, ki ga je božja zemlja dala našemu človeku. Voz za vozom je kmet vozil s polja; krompirja, nato koruznih storžev, ki smo jih skoro z neko obredno svečanostjo ličkali in dolgi jesenskih večerih in kmalu nato ružili, nato so se napolnile kleti s korenjem, repo in peso, in velike kadi s kisljim zeljem. Polja so postala prazna in otožna, le tu pa tam je pod svežo brazdo že ležalo zlato pšenično zrno, čakaajoč zime in pomladi, da bo začeta rast dozorela in dala zaželjeni sad.

In božični šentjanž je bil čas, ko je naš človek zaključil gospodarsko leto. Premenal, ali nanovo je udinjal posle, napolnil živilsko shrambo s slanino in mesninami, uredil vse potrebno s pošojilnico ali hranilnico in si privoščil potrebnega počitka, ki ga dolge mesece dela ni bilo. Tako je bilo pri nas doma. V mestu so se vse te stvari sicer že nekoliko zabrisale, poznali pa smo kar vsi to lepo slovensko romantiko. Koliko pa je bilo meščanov ali delavcev, ki niso imeli svojih očetov ali vsaj dedov nekje “na kmetih”, kamor so tolikokrat zahajali?

Po svetu vsega tega za nas ni več. Manjka nam tal, kjer bi naša narodna tradicija mogla živeti. Izven doma smo postali sužnji koledarja, voznega reda, vozila, tovarne in pisarne in stanovanja, ki meri nekaj kvadratnih metrov.

Pa se kar nekako, privajamo stanju, v kakršnem smo. Ko se v natrpanem avtobusu vozimo na delo, se včasih spomnimo, koliko smo trpeli, ko smo se preganjali s trmoglavimi voleti po blatnih kolovozih. Kar vseh nam je trotoar, ko pomislimo, po kakšni brogi smo včasih brodili, da smo prišli v šolo in cerkev. In ko pride ob “quinceni” kupert za zaslužkom v hišo, se kar malo pokažemo, saj se to ponovi stoštrikrat na leto. In močnika in žgancev, ter v obliki krompirja, že ne vidimo več radi na mizi. Suša, moča, pozeba ali toča nam naše “letine” ne more več uničiti. Na splošno ni več tako hudo za vsak krajcar, kakor je bilo včasih doma, ko na kmetih še za sol in tobak ni bilo božjaka pri hiši.

Tako je — in ne more biti drugače. Nov svet, nove navade, novi načini življenja. Kdor bi delal drugače, bi bil čudak. Smo med tistimi, ki jih je zadela voda, da morajo spremeniti način svojega življenja; iz lepe domače patrijarhalnosti smo z enim korakom padli v vrvež modernega mehaniziranega sveta. Mi, odrasli, vkljub tej veliki spre-

FRANCIJA NA RAZPOTJU

Francija ima novo vlado. Predseduje ji Mendes France, ki ga je Bidault označil kot bodočega Kerenskega Francije. Toda Mendes France je v parlamentu odklonil glasove komunistov. Ti so sicer zanj glasovali in sestavili vlado, v kateri imajo desničarji večino. Vlado, ki naj bi pod francoskim Kerenskim prinesla Franciji boljše življenje, sestavljajo v veliki večini ministri, ki so iz vrst degaulovcev. V Aziji napoveduje Mendes France neke vrste kapitulacijo, ko pravi, da bo v enem mesecu dosegel konec sovražnosti v Indokini — komunisti bodo tedaj lahko terjali, kar bodo hoteli. V Evropi pa pripravlja nova vlada tako reformo v pripravah za pogodbo o EOS, da bo to izzvalo tak zastoj in tako krizo v delu za evropsko unijo, da bodo tudi v tem oziru mogli v Moskvi pariško politiko ocenjevati kot kapitulacijo, ki ni potisnila na kolena samo Francije, ampak vso Evropo.

ČUDNA IGRA DESNICE

Tisti, ki so bili najbolj glasni s svojimi zahtevami, da je treba končati vojno v Indokini, so bili tudi degaulovci. Pri tem so seveda mislili, da jim bodo komunisti v Indokini vendarle pustili nekaj oporišč, zlasti pa računajo na Laos in Cambodjo. Toda ta napoved kapitulacije pred komunisti že izziva posledice v Indokini. Vietnam, vlada, ki je dosedaj ves čas vojne bila na strani Francije, je razpisal mobilizacijo, ki bi naj spravila v vietnamsko vojsko 100.000 mož. Toda spravili so jih skupaj samo 10.000, vse drugo je zbežalo, večinoma celo h komunistom, bodočim gospodarjem njih ozemlja. Isti preplah je zavladal v drugih področjih in predelih prebivalstva — vsi so opazili, da namerava vlada Mendes Francea predati velike predele Indokine komunistom. Pristaši Vietnama, ki so se dosedaj vojskovali proti komunistom, iščejo sami novih rešitev pred komunisti in si iščejo zaveznikov drugod.

Desničarji menijo, da bodo z umikom iz Azije dosegli okrepitev položajev v Afriki in Evropi. Toda v Afriki se ta umik Francije drugače razlaga, razlaga se kot znak slabosti. Ako je Francija morala kapitulirati v Aziji, bo treba to doseči tudi v Afriki. Degaulovci sicer napovedujejo, da se bo položaj v Afriki še dal spremeniti v korist Francije, domačinom je treba dati takoj vse tisto, kar so v Indokini v začetku terjali domačini: samoupravo v okviru Francije. Toda tudi za to bo v Afriki še komaj dovolj časa. V Tuniziji in Maroku naraščajo dejanja terorizma, politične stranke, ki so zatrte, zahtevajo sedaj od Francije

membri ne bomo pozabili na to, kar smo videli in doživeli doma. Mladina pa, ki je odšla v neznanih letih z doma, ali pa se je rodila izven domovine, vsega tega ne ve in se za to tudi ne zanima, če ji ne znamo odrasli privzgojiti čuta in ljubezni za to, kar je naše. Vedimo, da stvari, ki so nam samo po sebi razumljive, našim najmlajšim veljajo kot pravljice iz davnih časov, ki so se nekaj in nekeje zgodile, pa nič več. Dopovejte najmlajšim n. pr. kaj je sneg, kaj je hrib in dolina — mislim na Buenos Aires — kaj je oranje, setev, žetev, mlačev, ali marsikje celo, kaj je peka kruha.

Kako velike važnosti je slovenska šola, ki sicer nima uradne veljave, ki pa da naši mladini veliko tega, kar bi ne mogli nikjer drugje v tako lepi obliki dobiti. Vsa slovenska skupnost dolguje požrtvovalnim slovenskim učiteljem in učiteljicam, veliko hvaležnosti. Oni nam rešujejo na vzoren način za narod mladino, ki nam mora biti najbolj pri srcu.

Poleg učiteljstva je pa tudi sleherni izmed nas dolžan sodelovati. Pošiljajmo otroke v domačo šolo, govorimo o naših stvarih veliko doma in na sestankih, kjer je navzoča mladina. Storimo vse, da se bo mladina čutila eno z nami, kadar govorimo o domovini.

Eden izmed povodov, da našim najmlajšim, ki tako hite rasti, povemo kaj o naši domovini tudi sedaj “o Kresi, ko se dan obesi”.

mного več kot pa bodo degaulovci mogli kdaj dati.

Vzporedno s to politiko se pripravljajo spremembe v francoski evropski politiki. Francija je bila pred štirimi leti tista, ki je sprožila delo za pogodbo o Evropski obrambni skupnosti in za delo za enotno evropsko oboroženo silo, oboje pa naj bi služilo izvedbi evropske unije. Danes je Francija tista, ki to pogodbo zavrača in celo pripravlja njen pokop. Mendes France je v parlamentu obljubil kompromisni predlog za to pogodbo, toda ta predlog bo baje tak, da bo vse dosedanje delo v tej smeri postavil na glavo. Vsi evropski parlamenti (Belgija, Nizozemska, Luksemburg in zahodna Nemčija) bi namreč morali zaradi teh kompromisnih dodatkov še enkrat tako novo pogodbo ratificirati. Seveda bi to vse delo za evropsko oboroženo silo tako zavleklo, da bi še najbrž prihodnje leto pogodbe o EOS ne bilo. Molotov pa je na berlinski konferenci (v februarju) izjavil, da EOS nikdar ne bo, ako je za interesirane evropske države letos ne ratificirajo. Ratificirati pa bi jo še morali Italija (ki pa zaradi Trsta čaka) in Francija, ki sedaj pripravlja tolikšne spremembe v tem okviru, da je misel na zedinjenje Evrope popolnoma potisnjena v ozadje.

Mendes France ima tokrat v svoji vladni kompoziciji večino desničarjev. Ti mu bodo sedaj pomagali tudi za ceno izolacije Francije v evropski politiki potisniti francosko politiko v tisti okvir samostojnosti in svobode, da bo Francija mogla kreniti na pot, ki jo naj privede na tisti položaj v Evropi, kot ga je Francija včasih imela. V l. 1945 so bili Amerikanci tisti, ki so omogočili Franciji, da se je vrnila v zbor velikih sil, ko so dosegli, da mora tudi francoska vojska dobiti svojo zasedbeno zono v Nemčiji in Avstriji. Dočim Francija na konferenci v Potsdamu še ni bila zastopana, jo je pa ta udeležba v zasedbi Nemčije in Avstrije pripeljala v zbor velikih sil — Francija se je posledje udeleževala konferenc štirih popolnoma enakopravno z ZDA, Anglijo in Sovjetsko zvezo. Kakor sedaj navaajo ameriški listi, so v ZDA pričakovali, da bo Francija tako resnično postala spet velesila.

Toda vojskovanje v Indokini in težave v Afriki so tak razvoj Francije preprečile. Francija je zaostala, začela zaostajati tudi v Evropi, kjer jo je prehitela Nemčija — na konferenci v Ženevi se je položaj in ugled Francije tako omajal, da ta teden na razgovorih med Eisenhowerjem in Churchillom v Washingtonu ne bo več zastopnika Francije.

PONAVLJA SE STARA IGRA

Kadar je bila Francija v nevarnosti, da bi morala zdrkniti v Evropi na drugo mesto, tedaj je vedno iskala zavezništvo na vzhodu. Tako je tam našel zaveznika Richelieu, ko se je zvezal s Turki proti vsej ostali krščanski Evropi; tako so se koncem prejšnjega stoletja s carsko avtokratsko Rusijo zvezali republikanci in framasoni, ki so v vsej ostali Evropi bili sicer bakljonosci liberalizma in progresizma.

V tej novi politiki zblizanja s sovjeti pa francoska vlada sedaj ne bo sama. Iz Londona se kopičijo nasveti, da se je treba otrosti jerobstva ameriške politike in iti svojo pot. Seveda je prijateljstvo s sovjeti zelo pametno — pravijo — ker bo ta politika nazadnje ZDA prisilila, da bodo morali tudi oni začeti trgovati s sovjeti in priznati kom. režim v Pekingu. Sicer je res, da bodo v Washingtonu zaprli blagajno in ukinili podpore. Toda zblizanje s sovjeti bo verjetno toliko olajšalo napetost v Evropi, da kakšne posebne pogodbe o EOS sploh ne bo treba — obratno, Franciji bi bilo dano, da bi sovjetske povezave z ostalo Evropo s posebnimi varnostnimi pogodbami. Ko bi se to doseglo, bi najbrž tudi odpadle ovire, da se sovjeti resnično priključijo obrambni pogodbi, ki že danes veže članice NATO! Molotov je že dvakrat ponudil pristop sovjetov v NATO, s tako politiko bi Francija “zavarovala” mir v

CALIDOS HOMENAJES A LA BANDERA Y A SU CREADOR

El domingo pasado todo el País recordó el 134 aniversario de la muerte del general Manuel Belgrano, instituido desde hace varios años como Día de la Bandera.

La ceremonia central se cumplió en la Tablada, provincia de Buenos Aires donde el primer magistrado, general JUAN D. PERON inauguró oficialmente los nuevos cuarteles del Regimiento 3 de Infantería motorizada General Manuel Belgrano, presidiendo al mismo tiempo los actos celebrados en ese lugar con motivo del Día de la Bandera.

PROSLAVA DNEVA NARODNE ZASTAVE IN POČASTITEV SPOMINA NJENEGA USTVARITELJA

Minulo nedeljo so se v celi Argentini spominjali 134. obletnice smrti generala Manuela Belgrana. Ta dan je v Argentini že več let posvečen tudi narodni zastavi.

Letošnja glavna proslava je bila v Tabladi v provinci Buenos Aires, kjer je predsednik republike general JUAN D. PERON uradno odprl nove vojašnice regimenta štev. 3 motorizirane pehote General Manuel Belgrano. Istočasno je predsednik general Perón predsedoval

Evropi za desetletja. Naloga, vredna poslanstva Francije v tem stoletju.

NEVAREN RAZKROJ

Nova francoska vlada pripravlja velike spremembe v evropski politiki. Za cenom zrahljanja sistema, ki ga je s tolikimi težavami in tolikimi denarnimi žrtvami zgradila ameriška diplomacija, se že ustvarja prehodna doba, ki pa — na žalost — ni naklonjena samo Franciji.

V Bonnu je nemška vlada spet obravnavala možnost spremembe v nemški zunanji politiki. Dr. Adenauer je izjavil, da zahodna Nemčija ne more več čakati na pravice popolne suverenosti. Popolno suverenost bi sicer Nemčija dobila, ko bi vse evropske države ratificirale pogodbo o EOS, toda Italija in zlasti Francija tega še ne bosta storili tako kmalu. Zato bi bilo treba v zahodni Nemčiji ugotoviti, da je nemška vlada svoje obveze storila — zato je nastopil čas, da se vrne zahodni Nemčiji popolna suverenost.

In to popolno suverenost terjajo predvsem zaradi tega, da bi mogla tudi zahodnonemška vlada uravnavati svoje razmerje s sovjeti po svoje. V Moskvi bi bila zahodna Nemčija kot evropski faktor najbrž v enaki meri važna in potrebna in to prav takrat, ko bi se tam začela uveljavljati nova smer francoske zunanje politike.

Državljanska vojna v Guatemali

V Guatemali, majhni, toda strateško važni srednjeameriški državi, ki leži nekaj sto kilometrov severno od panamskega prekopa, je izbruhnila državljanska vojna: protikomunistični oddelki, ki so se zbrali v bližnjem Hondurasu in Nicaragui, so pod vodstvom polkovnika Armasa vdrli čez mejo v Guatemala in pridirajo proti glavnemu mestu Guatemali.

Do državljanske vojne je prišlo, ker je Moskva najprej na skrivaj, pozneje pa tako rekoč javno, pričela z zavze-manjem odločilnih položajev v vladi te države. Komunistom, šolanim v Krem-lju, je uspelo dobiti večino v vladi Arbenza, ki sam sicer izjavlja, da ni komunist, je pa kom. stranki dovolil vso oblast. Po znani zaplenitvi velike pošiljke orožja iz Poljske v Guatemala, so se zganile države na obeh ameriških kontinentih in pripravljale sklicanje konference Medameriške organizacije, ki naj bi bila v Montevideo, in na kateri bi zavzeli stališče do režima v Guatemali in preprečili nadaljnje razširjanje komunizma po ameriškem kontinentu. Komunistem iz Guatemale pa bi skušale ameriške države odstraniti z različnimi mirnimi sredstvi.

La ceremonia comenzó con el izamien-to de la Bandera y una misa de campaña, tras lo cual el jefe del mencionado Regimiento coronel Carlos F. Quintero pronunció una alocución y tomó después el juramento a los soldados de esa unidad militar.

Siguió el acto con la ejecución del Himno Nacional, con desfile de las tropas del Regimiento motorizado Manuel Belgrano frente a la Bandera Nacional y rendición de honores al presidente general Perón.

tudi vsem slavnostim, ki so bile v tem kraju v počastitev Dneva narodne zastave.

Slavnost v Tabladi se je pričela z dvigom narodne zastave ter z mašo na prostem. O pomenu tega dneva je govoril poveljnik regimenta, ki je nato zaprisegel vojaštvo. Po narodni himni je bil mimohod čet motoriziranega regimenta General Manuel Belgrano, ki so izkazale čast svojemu vrhovnemu poveljniku predsedniku generalu Peronu.

Ali bereš naš tednik “Svobodno Slovenijo”? Lepo je, da ga bereš. Tudi nas veseli, da znanec in prijatelj hvališ, da je zanimiv list. Ni pa lepo in ni prav, da nisi naročnik lista in da ne plačuješ naročnine. Postani takoj naročnik lista “Svobodna Slovenija”.

Kako bodo na to reagirali sovjeti v trenutku, ko jim položaj kar sam od sebe tako lepo dozoreva, se vprašujejo nekateri ameriški listi. Sliko o tem je eden izmed piscev takole pojasnil: berlinska konferenca je bila polom, toda je bila za sovjetske koristna, ker je utrdila sovjetske postojanke vzdolž železnega zastora v Evropi; konferenca v Ženevi je tudi propadla, a je podaljšala razdelitev Koreje in s tem kom. režim v severni Koreji. O Indokini se še pogajajo v Ženevi, toda črta razdelitve je večinoma že znana. Na vseh teh konferencah se je položaj sovjetov na njih postojankah utrdil tako, da bo čez nekaj časa lahko služil za izhodišče za novo ekspanzijo. Torej je tako (baje) propadla tista teza Eisenhowerjeve vlade, ki je terjala, da se mora doseči umik komunistov iz Evrope in Azije. Nasprotno — njih položaj se je utrdil — v Parizu in Bonnu pa se že kažejo znaki razkroja, ki bi mogel postati oporišče sovjetskega razmaha naprej proti Atlantiku in zahodu.

Zaradi vedno hujšega pritiska od zunanaj, zlasti iz USA, ki ima ogrožene svoje gospodarske interese v Guatemali, ko je Arbenzova vlada podržavila odn. zaplenila imetje severnoameriške družbe United Fruit Co., je komunistična vlada v Guatemali odpravila štiri svoboščine, pod pretevezo, da ohrani red in mir. Skozi najstrožjo cenzuro ni prišlo objektivno poročilo v svobodni svet. Dopisnik “Baltimore Sun-a” je dokazal, da je vlada rdeča s tem, da je svojem dnevniku poslal poročilo, pisano popolnoma v komunističnem duhu. Poročilo je odšlo iz Guatemale brez cenzure.

USA je med tem podvela nov korak proti kom. nevarnosti v Guatemali. Sporočila je željo zavezniškim vladam, da dovolijo ameriškim vojnim ladjem, da smejo te ustaviti in pregledati sleherni trgovsko ladjo na odprtem morju, za katero bi mogli sumiti, da vozi orožje ali drug vojni material guatemalskim komunistom. Anglija je željo odklonila z izjavo, da bo britanska vojna mornarica pazila na angleške trgovske ladje. V podobnem tonu so se izjavile tudi druge prizadete države.

V petek, 18. junija, pa so se v guate-(Nadaljevanje na 2. strani.)

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Eisenhower se je spretno izognil vprašanju časnika, če bo znova kandidiral za predsednika 1. 1956, z izjavo: "Ne izgubljam časa s premišljevanjem o svoji politični bodočnosti, ko je toliko problemov, ki se tičejo ameriškega naroda in svobodnega sveta, katere je treba rešiti takoj sedaj." — Velike protiatomske vaje civilnega prebivalstva so istočasno uprizarile v USA in Kanadi pretekli teden. V USA so "sovražni bombniki" odvrgli atomske bombe na 41 večjih mest, v Kanadi pa na 6. V New Yorku je bilo "ubitih" nad 2 milijona ljudi, ranjenih pa 800.000. Civilna obramba je dobro delovala. Tudi Eisenhower je iz svoje delovne sobe v Beli Hiši na znak protiletalskih siren zbežal v podzemno zaklonišče. — Ameriški otroci bodo odslej naprej pred začetkom dnevnega pouka "posvetili USA in ameriški narod Vsemogočnemu", je izjavil Eisenhower, "tako, da bomo znova potrjevali vero, ki so nam jo kot dediščino zapustili naši predniki." — Ameriška KP je med svojim članstvom pričela z veliko propagando "proti vojnouhajski Eisenhowerjevi vladi" in skuša ustvariti podobno javno mnenje, kakor se ji je posrečilo v Franciji in Angliji, kjer je s tem prisilila obe vladi, da se že ves čas po vojni bojita odkrito in odločno nastopiti proti komunizmu. — Eisenhower je ponovil obljubo baltskim državam, ki jih je okupirala ZSSR že pred drugo svetovno vojno, da bo "USA storila vse, kar je v njeni moči, da Estonija, Latvija in Litva znova zadobe in obdrže svobodo."

CILE: Čilensko obrombno ministrstvo je ustanovilo poseben atomski obrambni odbor, ki bo imel nalogo opozarjati prebivalstvo na nevarnost atomskih napadov, prav tako pa bo prirejal vaje v protiletalski obrambi civilnega prebivalstva. Poseben oddelek se bo bavil z raziskovanjem radioaktivnosti hrane in vode.

ANGLIJA: Churchill in Eden bosta 24. t. m. odpotovala na obisk v Washington, kjer bosta imela z Eisenhowerjem in Dullesom razgovore o sedanjem svetovnem položaju. Do sestanka je v glavnem prišlo zaradi poloma ženevske konference v korejskem vprašanju in nevarnosti novega umika francoske vlade pod radikalom Mendes-France-om pred komunističnimi zahtevami in s tem ponovne oslabitve zaveznika bloka v jugovzhodni Aziji — Rdeča Kitajska bo v kratkem poslala v London svojega odpravnika poslov ter bo tako vzpostavila diplomatske stike z Anglijo. Kakor znano je Anglija vzpostavila dipl. stike z rdečo Kitajsko že za časa Attleejeve vlade.

ZAH. NEMCIJA: Frank L. Howley, bivši ameriški vrhovni poveljnik v Berlinu, je izjavil, da "mora zapadni svet sestaviti čim prej seznam komunističnih vojnih zločincev, ker bodo nekega dne ti zločinci proti človeštvu morali priti pred sodišče." Po njegovem mnenju zapadni svet ne bi smel vzdrževati diplomatskih stikov s Kremljem, "to majhno klorobenzolno, ki nikakor ne predstavlja ruskega naroda." Zapadni svet se mora ovesti, da je ZSSR vendar že ves čas v vojni z njim. Howley je pred dnevi dobil naslov častnega doktorja medicine na Svobodni univerzi v zahodnem Berlinu, kamor je 1. 1945 prišel kot prvi ameriški vojak.

JUŽNA KOREJA: Protikomunistična konferenca, ki jo je za Daljni Vzhod sklical v južni Koreji preds. Rhee, zaseda v Činhaju, blizu Pusana. Vodi jo Rhee sam, ki je izjavil, da "za borbo proti komunizmu v Aziji, organizacija podobna evropskemu NATO-u, ne prihaja v poštev, ker ne more biti učinkovita, ker je bila vsiljena od zunaj in ni vznikla iz notranje prepričanosti." Rhee se zavzema za ustanovitev "vzhodnoazijskega protikomunističnega gibanja, od katerega pa morajo biti izključene vse države, ki niso pozitivno proti komunizmu." Konference se udeležujejo: južna Koreja, Vietnam, Nac. Kitajska, Siam, Filipini in Riukiu otočje.

(Nadaljevanje s 1. strani)

malskem pristanišču Barrios, izkrcali protikomunistični oddelki polkovnika Armasa in pričeli prodirati v notranjost republike. Armasa letala so bombardirala glavno mesto Guatemale in nekatere važna križišča v državi. Z letaki so pozvala vojsko naj se priključi borbi proti komunistični vladi. Rdeči preds. Arbenz je takoj poslal svojo družino z letali iz države v neznano smer. Sklepa jo, da je odletela v Moskvo. Morda je odšla tudi s sovjetsko podmornico Novgorod, ki so jo nekaj ur pred vstajo opazili v bližini pristanišča Barrios, kamor

DR. IVAN AHČIN

SOCIALNA POLITIKA V PROGRAMU SLS

Pod socialno politiko razumemo one ustanove in ukrepe, ki jih podvzame država v varstvo onih družabnih skupin, ki žive v delovni odvisnosti in ki zaradi obstoječega družabnega sistema morejo biti prikrajšane na splošni blaginji.

Načela, ki so v tej naši definiciji izražena, kažejo na to, da mora biti moderna socialna politika, da bo ustrezala potrebi in duhu časa, zgrajena na pravni ideji. Ne gre torej pri moderni socialni politiki niti za kako dobrodelno državno akcijo, kakor je mislila liberalna država še sredi preteklega stoletja, niti za kako državno socialno oskrbo potrebnih, kakor je ideja skrbstvene socialistične države, ki obljublja državljano oskrbo za "vsem potrebnim" v vseh premembah življenja in "varnost" pred vsakim večjim življenjskim rizikom. Moderna socialna politika je pravnega značaja, kar pomenja, da temelji na osnovi, po kateri ima delavec pravico, da je njegovo delovno razmerje tako urejeno, kakor to ustreza njegovi človeški časti in stvarnemu doprinosu h gospodarski proizvodnji in s tem tudi k splošni blaginji.

Takšno edino pravilno pojmovanje socialne politike si je moralo šele izbojevati veljavno in priznanje v dvema hudima nasprotnikoma: z gospodarskim liberalizmom in z marksističnim socializmom, oz. komunizmom. Gospodarski liberalizem je zastopal načelo, da naj država ne posega v razmerje med delavcem in podjetnikom, češ, da se bodo proizvodni stroški s tem podražili in domači industrijski proizvodi ne bodo več mogli tekmovali v ceni na zunanjih trgih. Komunizem se pa tudi bori proti socialni politiki, ker je naziranj, da zavira od Marxa zamišljeni dialektični proces prehoda kapitalističnega gospodarstva v socialistično gospodarsko obliko. Komunisti so mnenja, da socialna politika zadržuje obubožanje delavskih mas, oblikovanje proletarske razredne zavesti in s tem bojno nastrojenje za naskok na obstoječi družabni red in za prehod v komunistično diktaturo.

Proti tem zgrešenim družabnim skrajnostim pa krščanski socialni nauk poudarja potrebo socialne politike, katere namen mora biti zavarovanje odvisnega dela, to je delavcev in nameščencev v sodobnem kapitalističnem meznem sistemu. Temu sistemu je namreč lastno, da povzroča eksistenčno nesigurnost delavstva, ker je njega zaposlitev odvisna od dobička, ki se kapitalu obeta, ali pa more postati sploh nezaposlen v slučaju gospodarskih kriz in depresij. Namen socialne politike mora biti trojna zaščita delavcev in nameščencev in sicer njih dela, plače in zdravja.

Poglejmo sedaj, kako so ta načela moderne socialne politike obsežena v novem političnem programu S L S. Kakšno delavsko pravo si zamišlja v varstvo onih slojev, ki žive v delovni odvisnosti?

PRVIČ vidimo, da se zahteva ugled, spoštovanje in varnost delavčeve osebe.

Člen 2. programa načelno določa, da bodi Slovenija tako urejena, da bodo spoštovane pravice osebe in družine, njih svoboda v družbi, demokracija in socialna pravičnost. Državljanom se jamči, da vse svoboščine, ki jim gredo po naravnem zakonu, vključena svoboda združevanja, strokovnega, stanovskega kulturnega in političnega uveljavljanja.

Člen 3. govori o tem, naj bo žena čim bolj osvobodjena pridobitvenega tekmovanja, da se bo mogla tem bolj svobodno posvetiti družinskim nalogam.

V nadaljnjem členu najdemo zahtevo po splošnem šolstvu in strokovni izobrazbi, ki naj pripravlja mladino za razne poklicne stanove. Socialna zaščita zakonodaja naj prepreči zaposlitev

je prej pripeljala sovjetsko orožje. Prav tako je v tem pristanišču neka švedska ladja raztovorila za 10 milijonov dolarjev sovjetskega orožja.

Arbenzov zun. minister Ariello je zahteval sklicanje Varnostnega sveta ZN, ki mu za mesec junij predseduje ameriški delegat Lodge. Na zasедanju je Ariola obtožil Honduras in Nicaragu, da sta izvedli invazijo v Guatemalo in zahteval, da ZN posežejo vmes. Člani VS so izglasovali resolucijo, po kateri naj bi se ves problem prenesel v reševanje Medameriški organizaciji, kar je sovjetski delegat Carapkin vitiral. Glasoval je samo za dodatek k resoluciji, v katerem VS poziva na prenehanje krvoprelitja v Guatemali.

mladoletnih, kakor sploh vsako gospodarsko izkoriščanje mladine.

Ničesar ni prezrttega, kar more služiti bodisi telesni, bodisi umski in srčni vzgoji mladine, na kar program očitno polaga največjo važnost. Vzgoja mladine in skrb za njen pravilni razvoj bo brez dvoma res tudi najvažnejša naloga v trenutku, ko naj bi pričujoči program stopil v življenje.

Zelo naprednega duha je 5. člen, ki govori o narodnem, zdravju. "Zdravstvene ustanove morajo biti dostopne vsem slojem, revnim na javni trošek". To načelo je res socialno, ki ga podpre še druga določba: "Za lajšanje socialne bede se preskrbi s primerno zakonodajo." Kako, ni podrobneje določeno, kar bi tudi ne spadalo v program, ki podaja okvirne smernice. Mislimo pa, da naj tudi tu velja zdravo socialno načelo, po katerem je naloga države predvsem pomagati, da more družba sama iz sebe razviti one krepilne sile, ki vodijo do njenega ozdravljenja, ne pa, da se brezvoljno in pasivno prepusti državni pomoči. Pojav je isti kot pri človeškem organizmu. Zdravnik ne more pozdraviti bolnega telesa, ako lastne organske sile ne prevzamejo zdravljenja. Tako mora tudi v družbi iti državna pomoč pred vsem v tem pravcu, da družba sama v sebi najde sil za zdrav razvoj in napredek. Vsak drug sistem nujno vodi do državnega varuštva in v državno vsemogočnost.

DRUGIČ je jasno in odkrito poudarjena zahteva, da mora biti delovni človek zavarovan v svojem gospodarskem obstoju.

Mezno razmerje, v katerem delavec živi, je združeno z rizikom, da mu utegne delno ali pa celo popolnoma izpasti njegov zaslužek zaradi bolezni, trajne nesposobnosti za delo, zaradi starosti ali nezaposlenosti. Program S L S postavlja za take slučaje sledeče socialno politične zahteve:

Postopno naj se uvede socialna zaščita za vse državljane. Jasno je, da je takšno družabno reformo le polagoma mogoče izvesti, še najlažje po stanovih, kakor predvideva tudi program: kmetijski stan je treba zavarovati pred razkosavanjem zamljiške posesti in prehajanjem v tuje roke. V načrtu je torej dedna družina z nedotakljivo družinsko posestjo (nemški Erbhof), ki je zlasti primerna odpomoč v deželah, kjer je bila svoj čas zemljiška reforma izvedena po načelih Napoleonove zemljiške zakonodaje, za katero je bil merodajen skrajni individualizem in ki dopušča delitev rodne grude na enako število dedičev. To je imelo za posledico, da se je očetova dediščina tako razdrobila in razkosala med otroke, da noben kos ni zadostoval za preživljanje družine.

Kmetije se drobe in propadajo. Majhni kosi zemlje, ki jih dobe otroci v dediščino, so sami po sebi največkrat premajhni, da bi mogli preživljati družino, ki ne razpolaga še z drugimi dohodki. Denarni zavodi kupujejo zemljo in postanejo anonimni veleposestniki, kmečko prebivalstvo pa pada na stopnjo zemljiškega najemnika ali pa odhaja v mesta, da pomnožuje vrste delavskega proletariata.

Program določa torej zelo koristno in potrebno socialno zaščito kmečkega stana, ki je tudi v splošno narodnem interesu velikega pomena.

Socialna zakonodaja naj štiti tudi obrtnike, torej samostojne male podjetnike ter njihove vajence in pomočnike — je nadaljna zahteva programa. Ta zaščita je mišljena v dajanju cenениh kreditov, v uvidni davčni politiki, v podpori za modernizacijo delovnih obratov, v upoštevanju pri oddaji javnih nabavk i. t. d. Trden srednji stan je še vedno najbolj zanesljiv nositelj reda in mira v družbi.

In zaščita delavstva? Tu vsebuje program dve nad vse aktualni zahtevi: Da delavstvo izide iz proletarskih razmer, naj bo udeleženo na dobičku podjetja in sicer tako, da postane solastnik proizvajalnih sredstev, in soudeleženo pri vodstvu podjetja. Drugič, naj se ustvarja pogoji za spojitve delavcev in delodajalcev v enoten industrijski stan. Glede obeh točk se vodijo v zadnjih desetletjih živahne debate med sociologi in politiki. Mnogokje v Sev. Ameriki in v Evropi je prva zahteva že izvedena na veliko korist delavcev in podjetnikov. Druga zahteva pa meri na stanovsko družbeno ureditev. V obeh zahtevah je

program nad vse sodoben in mu ni kaj dodati.

Končno je važno tudi načelo, naj bo socialno zavarovanje zgrajeno če mogoče na zasebnih samoupravnih ustanovah. Tudi v tem je poudarjeno decentralistično stališče in pravica do samoupravnosti nižjih upravnih teles, za kar smo se Slovenci vedno borili, čeprav žal ne vedno z uspehom. Takšne ustanove ustrezajo docela krščanski etiki, zlasti kadar se država omeji na subsidiarno vlogo in pušča gospodarsko samoupravo v važni stvari na širokem socialnem področju.

TRETIČ: Po programu SLS so zavarovane tudi delavčeve pravice do človeka vrednega življenja.

Prvič najdemo formulirano v 6. členu pravico do dela, ki jo ima delovni človek. In to je pravilno. Ako je za veliko večino ljudi delo naloženo kot edino sredstvo in možnost preživljanja in je torej delo človekova dolžnost, ima naravno tudi pravico, da mu družba nudi delo, da se bo mogel preživljati. Brezposelnost je treba pobijati z vsemi sredstvi.

Drugič se zahteva takšno plačilo za delo, da si more zaslužiti primerno vzdrževanje sebe in družine ter z varnostjo pridobivati in množiti zasebno lastnino. Zahtevajo se torej družinske plače, ki naj omogočajo ustanavljanje družin in jim zagotavljajo primerno življenje.

Vprašanje družinske plače ali — kar je isto, pravične plače, ima svojo opravičenost v dejstvu, da je mož, čim je polno delazmožen in si mora kot mezní delavec služiti svoje dohodke, brez dvoma upravičen do take plače, da si more ustanoviti in vzdrževati lastno družino. Ta zahteva je tako jasno utemeljena v človekovi naravi in v njegovem razmerju do zemlje, ki mu je dana v obdelovanje, da se preživlja, da v tem pogledu ni različnih mnenj. Moderna država pozna več načinov družinskih doklad, ki naj povečajo individualno plačo družinskega očeta. Ali je to kompenzacijski fond, kakor ga imata Francija in Belgija, ali je prislilno družinsko zavarovanje, kakor v Italiji, ali pa je sistem družinskih doklad čisto državen, kakor na Angliškem. Vsi sistemi so dobri in svoj namen dosega.

Tretjič se v programu prevideva pravni statut, ki more kot socialno politična zakonodaja biti v veliko oporo strokovnim organizacijam pri sklepanju delavnih dogovorov med delavci in delojemalci. Delavske (kakor tudi delodajalske) organizacije so kot poklicne zastopnice delavcev pri sklepanju in izvedbi kolektivnih dogovorov zakonito priznane.

Končno program SLS omenja tudi pospeševanje gradnje lastnih domov, stvar, ki se je brez dvoma predolgo pregrešno zanemarjala in opuščala. Družina brez doma ne more živeti družinskega življenja! Koliko se more storiti v stanovanjskem pogledu, nam je zgled Argentina, ki je s primernimi posojili in mnogimi drugimi finančnimi olajšavami tišočerim in tisočerim družinam omogočila prijetna družinska stanovanja, velikokrat z lastnim domom in vrtom.

Omenili smo le najbolj značilne socialne zahteve iz novega programa SLS, ki kažejo naprednega in socialno čutečega duha. Delo po teh načelih bo prineslo neizmerno blagoslova delovnim slojem,

GORIŠKA IN PRIMORSKA

V Gorici sta se poročila gđc. Vanda Ipavec in g. Anton Miloš Grgič iz Bazovice. Nevesta je več let učila po raznih vaseh na Tržaškem, ženin pa je domačin iz Bazovice.

V Dolini so pokopali 87 letnega Gašperja Strajna, v Mačkovljah pa 42 letnega Viktorja Štefančiča, očeta sedmerih nepreskrbljenih otrok. Istotam se je poročil Marijan Zahar iz Boršta z Marijo Smotlak.

Demokratična fronta Slovencev (beri OF v eni izmed številnih oblek) je imela svoj II. kongres v Gorici. Glavni govornik je bil tajnik DFS Viljem Nanut iz Štandreža, ki je med drugim predlagal, naj se fronta preimenuje v Socialistično fronto Slovencev v Italiji. Ta strančica se bo sedaj povezala z obema odpadnikoma iz italijanske KP Cucchi in min Magnanijem, ki hodita po Titovi poti "nacionalnega komunizma".

ARGENTINA

V Argentini, so se v soboto spominjali 6. obletnice ustanovitve socialne akcije Fundación Eva Perón. Glavna spominska slavnost je bila v jutranjih urah v palači CGT. Navzoč je bil tudi predsednik general Perón, ko so pred kip pok. gospe Eve Perón, ki je neumorno delovala v omenjeni socialni ustanovi, polagali vence.

Vlada je po temeljiti razpravi sprejela zakonski osnutek o novi ureditvi ministrstev v Argentini. Po tem osnutku, ki ga je vlada že poslala v odobritev Narodnemu kongresu, bo Argentina imela 16 zveznih ministrstev in sicer ministrstvo za zunanje zadeve in bogočastje, min. za notranje zadeve, min. za vzgojo, min. za socialno zaščito in ljudsko zdravje, min. za komunikacije, min. za gospodarstvo, min. za finance, min. za industrijo, min. za trgovino, min. za javna dela, min. za kmetijstvo in živinorejo, min. za delo in soc. zavarovanje, min. za promet, min. za vojsko, min. za mornarico in min. za letalstvo.

V Posadas, glavnem mestu province Misiones, bodo od 9. do 20. julija velike slavnosti, ki bodo posvečene argentinskemu gozdu in pragozdu. Glavni namen teh slavnosti bo vzbuditi večji čut odgovornosti pri ljudeh pred brezvestnim uničevanjem gozdov. Ob tej priliki argentinsko časopisje navaja, da znaša gozdna površina v Argentini 60 milijonov hektarjev, a še ni vse področje premerjeno. Industrijska vrednost lesa znaša 5.644.900.000 pesov. Največja sovražnika lesa sta človek in požar. V prejšnjih letih so ljudje posekali 29 milijonov mladih debel kebrače, ne da bi zasadili nove mladike. Ob upoštevanju dejstva, da kebrača potrebuje 144 let, da popolnoma doraste, je razvidna škoda, ki so jo tu povzročili ljudje. Samo en požar pred leti pa je v patagonskih gozdovih povzročil škodo 70 milijonov pesov. Za zaščito gozdov je bil v Argentini leta 1947 na pobudo predsednika generala Perona izdan zakon šte. 13.273.

Reki Paraná in Paraguay v zgornjem teku še vedno naraščata. Naraslo vodovje še naprej poplavlja bližnje kraje in obširna področja orne zemlje. Ponekod so oblasti odredile popolno izpraznitev mest in naselij. V poplavljenih področjih so oblasti opozorile ljudi, naj pazijo na otroke, da ne bi plezali na drevesa, ker so se nanje zateleke pred vodo strupene gače.

Ministrstvo za industrijo in trgovino bo razpisalo licitacijo za zgraditev daljnovidov za visoko napetost za dovajanje električnega toka iz elektrarne El Nihuil No. 1. Iz te elektrarne bo v začetku dobivalo mesto San Rafael 18.000 kilovatov, Mendoza pa 50.000 kilovatov. Elektrarna EL Nihuil No. 1. bo imela zmogljivost 74.000 kilovatov, elektrarna EL Nihuil No. 2, katero bodo še zgradili, pa 85.000.

Argentinski avtomobilski klub je te dni slavil 50. letnico svoje ustanovitve. Njegov prvi predsednik je bil Dalmiro Varela Castex, sedanji pa je Carlos P. Anessi. Sedaj ima ta klub 90.000 članov.

vsemu slovenskemu ljudstvu in državi sami. S svojim novim programom se SLS uvršča na čelo sodobne krščanske socialne demokracije, to je skrbi za narodno blaginjo po krščansko socialnih načelih.

Na procesu, ki je bil sredi preteklega meseca proti novinarju Izidorju Predanu v Vidmu, sta obtoženega zagovarjala dr. Tončič ter dr. Panizza. Predan je bil obtožen izdaje važnih poročil o premikanju čet na meji lani oktobra meseca. Obsodili so ga na osem mesecev zapora, pa je porotno sodišče ob koncu zasedanja sklenilo, da izvršitev kazni odloži, in je tako Predana izpustilo na svobodo.

Slovenski verniki v Trstu so zaprosili Odbor za proslavo Marijinega leta odn. tržaškega škofa Santina, da podvzame vse potrebno, da bodo mogli slovenski verniki v Trstu tudi častiti podobo svetogorske Matere božje. Prav tako kot v Gorici, kjer je njena podoba izpostavljena vernikom v čečenjenju v goriški stolnici, naj škof najde tudi v Trstu primerne cerkev, kjer bi se ta podoba mogla namestiti. Verniki sami predlagajo cerkev sv. Jakoba.

Novice iz Slovenije

PRIZNANJE ZA KRVAVO NASILJE IN NAPOVED NOVEGA

Dne 13. maja so v glavnih mestih republik v sedanji komunistični Jugoslaviji bučno proslavljali desetletnico obstoja tajne komunistične policije UDV prejšnje OZNA. Na vseh proslavah so govorniki povdarjali velike usluge, ki jih je ta organizacija storila komunističnemu režimu, kateremu je s krvavim nasiljem pripravljala pot do oblasti in ga na njej z nenehnim nasiljem tudi vzdržuje.

Tito je ob desetletnici ustanovitve Uprave državne varnosti odlikoval organizatorje tajne krvave komunistične policije z visokimi odlikovanji. Najvišje priznanje je dobil ustanovitelj te policije Aleksander Ranković in sicer Red junaka socialističnega dela "za izredne zasluge v družbeni, državni in splošni dejavnosti za graditev socializma ter za krepitev moči in ugleda FLRJ." Sedanji državni sekretar za notranje zadeve FLRJ Svetislav Stefanović je bil odlikovan z Redom dela 1. stopnje. To odlikovanje sta dobila tudi Boris Kraigher, sed. predsednik Izvršnega sveta LR Slovenije in Ivan Maček. Z Redom bratstva in enotnosti 1. stopnje so pa bili od slovenskih komunistov odlikovani Mitja Ribičič, Riko Kolenc in Janez Japelj.

V Ljubljani je bila proslava 10. letnice ustanovitve OZNe dne 12. maja. O pomenu "praznika" je govoril sekretar državnega sekretariata za notranje zadeve LRS Mitja Ribičič ter se bahal, da je imela komunistična "narodna zaščita" januarja 1944 v Ljubljani nad 3.000 članov. Delovanje tajne komunistične policije da je bilo tako uspešno, "da je bila domovina že prva tri leta po vojni očiščena vseh ostankov ustašev, belogardistov in četnikov na čelu z Drazem Mihajlovičem" ter da je bil "domala ves izdajalski aparat kaznovan".

Po referatu Mitje Ribičiča je sledil umetniški program Invalidskega pevskega zbora pod vodstvom Radovana Gobca in orkestra Slovenske filharmonije pod vodstvom dirigenta Sama Hubada.

V zvezi s proslavo svoje tajne policije so komunisti v Ljubljani odprli tudi razstavo pod naslovom "Deset let v službi ljudstva". Na razstavi so prikazovali "delovanje protiljudskih režimov v bivši Jugoslaviji od zloglasne 'Obznane' pa do leta 1941" nadalje "sovražno delovanje protiljudske duhovščine in drugih izdajalcev slovenskega naroda". Prikazano je bilo tudi "sedanje rovarjenje pešice kapitalističnih elementov — špekulantov in drugih njim enakih." In končno so komunisti prikazali komunistično "prevzgojo mladoletnikov in odraslih v času prestajanja kazni".

Dne 14. maja so se državni sekretarji vseh "ljudskih republik" z državnim sekretarjem za notranje zadeve FLRJ Svetislavom Stefanovićem zbrali na Bledu. Prišli so se pokloniti svojemu vrhovnemu šefu Titu.

Rdeči maršal se je vsem članom Uprave državne varnosti zahvalil za pozdrave. Povdarjal je, da je ta policija nastala "iz naše partije" ter da so vanjo vstopali "najboljši in najbolj zanesljivi ljudje". Omenjal je tudi, "da še niso

prišli do tega, "da bi mogli reči, da so razrednemu sovražniku onemogočili, da jim ne bi mogel več škodovati" in zato se bodo člani Uprave državne varnosti morali boriti še z mnogimi problemi".

Take so bile zunanje proslave krvave komunistične Ozne doma. S proslavljanjem nasilja in zločinov zadnjih deset let so skušali navduševati svoje člane da bi z enakim elanom še naprej "gradili socialistično demokracijo".

Prav te dni pa je prišlo v svetovno javnost sporočilo, da je Svetislav Stefanović ob priliki proslav desetletnice ustanovitve Uprave državne varnosti poslal na vse enote Ozne tajno okrožnico, v kateri priznava, da Ozna kljub vsemu nasilju in krvavim metodam ni uspela, da bi Slovence in Hrvate ločila od Cerkev ter jih odtrgala vplivu kat. škofov in njim zveste duhovščine. Pritožuje se, da statistični podatki kažejo, da je sedaj obisk cerkva v katoliških krajih večji, kakor je pa bil pred vojno in da ima kardinal Stepinac "celo večji ugled, kakor pa sam Tito". Škofe v okrožnici prikazuje kot "največje sovražnike jugoslovanskega naroda". Povdarja tudi, da komunizem doma ne bo mogel povsem uspeti in da Jugoslavija tudi ne bo varna tako dolgo, dokler se bodo Slovenci in Hrvatje "strastno oklepali svoje vere in tuje kat. Cerkev." Zato naroča vsem Oznovcem naj razmišljajo o ukrepih, ki bi jih bilo treba podvzeti proti "sovražnikom ljudstva". Sam pa že vnaprej napoveduje poostreitev napadov na kat. Cerkev in na njene ustanove, še večje ovire za potovanje škofov po njihovih škofijah in poostreitev protiverške propagande posebno med mladino.

Svetovni tisk je vsebino te tajne Stefanovičeve okrožnice Oznovcem objavil iz Gradca z navedbo, da je prišla v javnost po indiskreciji in sicer iz Ljubljane.

Poročali smo že, da nameravajo v Ljubljani začeti z gradnjo poslopja za slovenski parlament. O tej stvari je ljubljanskim časnikařem govoril tudi Miha Marinko kot predsednik ljudske skupščine LRS. Dejal je, da bodo poslopje za slovensko skupščino zgradili na prostoru med Beethovno in Šubčevco ulico ter Trgom narodnih herojev in sicer po načrtih arhitekta V. Glanza. Ta palača pa ne bo še dokončen dom slovenskega parlamenta, temveč bo še vedno izhod za stilo.

Okrajni komite Zveze komunistov Slovenije za Novo mesto je imel nedavno sestanek v Novem mestu. Politično poročilo je podal tajnik okrajnega odbora kom. organizacije Franc Pirkočič. V njem je navajal, da je število komunistov v novomeškem okraju od leta 1948 do konca lanskega leta naraslo za več kot 50%. Dejal je, da je "navidez število članov ZK lani nekoliko padlo, kar pa gre predvsem na račun točnejše evidence in administrativnega črtanja tisti članov, ki so se v zadnjih letih zaradi svojega dela sami izključili". Povdarjal je tudi, da "zlasti mlajši člani večkrat zapadejo nasprotnim vplivom in raznim slabostim." Posebno, da je to vidno "pri kaznivih dejanjih zaradi materialnih koristi in pri vprašanju

odnosov do religije." Povedal je tudi, da je bilo v petih letih sodno kaznovanih blizu 10% članov po sed. številčnem stanju. Zatem pa je navajal dobesedno: "Šibka stran v delu komunistov novomeškega okraja je, kot rečeno, v prepočasnem ideološkem izobraževanju posameznih članov, zaradi česar zaostajajo za dogodki. Da so še komunisti, ki si niso na jasnem glede odnosa do religije, kaže primer iz Šmarjete, kjer je član ZK zaprosil, da ga začasno izključi, da se bo lahko med tem "dopustom" cerkveno poročil."

Na občnem zboru Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani so ugotavljali, da v Jugoslaviji še ni temeljnega zakona o ureditvi zdravstvene službe. Poročali so tudi, da je Svet za zdravstvo odobril društvu investicije 10 milijonov dinarjev za zgraditev novega doma. Vse to je poročal predsednik društva prof. dr. Fran Novak, podpredsednik društva prof. dr. Tone Ravnikar je poročal o plenumih Zveze zdravniških društev Jugoslavije, tajnik dr. Rihard Pestevšek je pa navajal, da ima društvo 665 članov ali 72% vseh zdravnikov. Na občnem zboru so govorili tudi o zdrav-

niškem muzeju, o vprašanju zasebne prakse ter o ustanovitvi zdravniške zbornice. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika dr. Drago Mušič, podpredsednik je dr. Tone Ravnikar, tajnika pa dr. Rihard Pestevšek in dr. Bojan Vrtovec.

Umrli so. V Ljubljani: Terezija Kavčič, Vlada Žerjal, otrok, Franc Burjak, strojni ključavničar, Vojteh Pučelik, inšpektor Direkcije PTT v p., Mirko Kos, Franci Milavec, biv. upravnik banke Slavije, Elvira Rupel, roj. Nabergoj, Ivan Černič, delovodja Megrada, Katarina Knavs, Matilda Sarkš roj. Planinšek in Alojzij Valentinčič, mizarski mojster v Stari vasi, Leopoldina Hauck, vdova v Trbovljah, Leopold Valenčič, upokojenec v Dol. Logatcu, Štefka Kranjc v Slovenj Gradcu, Mimi Demšar, vdova po višjem davčnem upravitelju v Dobovcu, Marija Svetina, roj. Rupar na Bledu, Katarina Nagode, roj. Kunc v Ravniku, Janez Čebular, pos. v Vižmarju, Franc Merzelj v Primskovem, Marija Verk iz Teržišča pri Rogaški Slatini in Frančiška Pogačnik v Kovorju.

V Slavonski Požegi je nedavno umrl biv. beograjski nadškof o. Rafael Rodič.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

TRETJI SOCIALNI DAN

bo v nedeljo 27. junija. Začetek ob 8. uri zjutraj s sv. mašo v cerkveni dvorani v Ciudadeli.

Na sporedu so naslednja predavanja:

1.) Prof. dr. Ivan Ahčin: Zdrav duh v zdravem telesu; 2.) Dr. Ivan Kačar: Kako si ohranimo zdravje v Argentini; 3.) Rudolf Smersu: Kako skrbi argentinska zakonodaja za delavčevo zdravje; 4.) Avgust Horvat: Pomen športa za zdravje.

RAZSTAVA KIPOV IN RISB IVANA MEŠTROVIČA

bo v nedeljo, 27. junija ob 11. uri dopoldne v Deklevovi dvorani, ulica Jorge Newbery 3568, Capital. Razstavljenih bo 9 Meštrovičevih kipov in 18 risb. Slovenski umetnostni zgodovinar g. Marijan Marolt bo imel ob tej priliki predavanje: "Meštrovič in Slovenci", razstavo bo pa odprla hčerka Ivana Meštroviča gospa Marica Meštrovič-Pelarič. Razstava bo odprta tega dne do 22. ure.

TEČAJ ZA DRŽAVNOPRAVNA VPRAŠANJA

se bo vršil v nedeljo, 4. julija ob pol deveti uri dopoldne na Victor Martinez 50. Predaval bo g. dr. Leopold Eiletz o državnih upravi. Može in fantje, ki se za te probleme zanimajo, iskreno vabljeni.

PRIOHD NOVIH SLOVENCEV

Na praznik Sv. Rešnjega Telesa 17. junija 1954 je prispelo v Buenos Aires iz Slovenije 22 Slovencev, ki so potovali iz Genove v Argentino z italijansko ladjo Andrea C. To je bila dosedaj največja skupina Slovencev, ki je dopotovala v Argentino iz domovine.

Prispeli so:

1. Družina g. ing. Avgusta Vivoda: gospa Iva Vivod, roj. Pregelj ter sinova Božidar in Avgust. Vsi iz Ljubljane. Iz Bs. Airesa bodo odšli v Comodoro Rivadavia, kjer je službeno mesto g. ing. Vivoda.

2. Družina g. dr. Julija Savellija: gospa Amalija Savelli, roj. Kristan s hčerkama Anico in Alenčico ter sinom Julijem. Prišli so iz Ljubljane.

3. Družina g. Martina Mizerita: gospa Vera Mizerit, roj. Kostelec s hčerkama Martino in Metko ter sinovoma Markom in Antonom. Dopotovali so iz št. Ruperta na Dol.

4. Družina g. Ivana Mehleta iz Tablada: gospa Alojzija Mehle, roj. Janežič s hčerko Alojzijo ter sinovoma Jožkom in Francetom. Prišli so iz Hrastja pri Grosupljem.

5. G. Anton Gale in njegova gospa Angela Gale, roj. Pangerc iz Grosuplj. Prišla sta k svojim otrokom v Lanusu.

6. Gospa Olga vdova Sladič, roj. Mehle s hčerko Olgo Sladič. Prišla je iz Cikave, p. Šmarje Sap k svojim staršem ter bratu in sestri v Lanusu.

7. Gdč. Anica Mehle, hči g. Franceta Mehleta iz Avde del Trabajo 5982, Buenos Aires. Prišla je iz Spodnje Slivnice pri Grosupljem, in

8. Gdč. Viktorija Štefančič, hčerka ge Viktorije Štefančič iz Avde del Trabajo 5982, Bs. As. V Argentino je prišla iz Pudoba pri Starem trgu.

Vsem želimo v novi domovini mnogo sreče in osebnega zadovoljstva!

Slovenska Telovska procesija je bila v nedeljo 20. junija t. l. dopoldne v Marijini baziliki v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia. Kljub slabemu vremenu se je udeležilo izredno lepo število slovenskih vernikov. Bilo jih je nad 1.000.

Sv. mašo je imel g. Janko Merik, takoj nato je bila procesija, ki se je pa zaradi deževnega vremena vršila kar v prostranem Marijinem svetišču. Vodil jo je direktor slov. dušnih pastirjev v Argentini g. Anton Orehar. Med sv. mašo, kakor tudi med procesijo je pel Slov. pevski zbor Gallus.

VII. kulturni večer Slov. kult. akcije je bil v četrtek 17. t. m. v Ramos Mejia. O Paulu Claudelu je govoril g. Ru-

Kmalu bo minilo pol leta. Vse, ki še niso plačali ničesar na račun letošnje naročnine, prosimo, da poravnajo ŠE TA MESEC vsaj polletno naročnino, ki znaša 38 pesov, ali pa celoletno, ki znaša pri enkratnem vplačilu 70 pesov. Upoštevajte, da moramo tiskarno sproti plačevati in da nam povzročajo velike težave naročniki, ki odlašajo s plačilom naročnine.

da Jurčec. Ostali spored je vseboval: Film o pesniku, recitacije iz Claudelove poezije in odlomke iz njegovih dram "Oznajenje Marijino" ter "Opoldanski delež". Ponovitev večera v četrtek 24. junija istotam.

OSEBNE NOVICE

Poroka. V baziliki lurške Matere božje v Lurdesu sta se v soboto, 19. junija t. l. poročila gdč. Marija Glavič in g. Lojze Marušič. Nevesti je bil za pričo njen oče g. Jože Glavič, ženinu pa njegova mati ga Marija Marušič, por. Planinšek. Mlademu paru želimo ob vstopu v novo življenje mnogo sreče in božjega blagoslova!

G. France Kremžar je pred tedni hudo zbolel. Pred 14 dnevi so ga prepeljali v bolnišnico Fernandez v Buenos Airesu, v kateri se nahaja še danes. Njegovo zdravstveno stanje je težko. Vsem številnim prijateljem in znancem ga priporočamo v molitve.

Družinska sreča. V družini g. ing. G. Mravлага in njegove ge Milene, roj. Božič se je 14. junija t. l. rodila hčerka. Krstil jo je č. g. prof. dr. Jaklič. Dobila je ime Marija - Elizabeta. Srečnim staršem naše čestitke!

Miramar

V tukajšnji farni cerkvi sta 5. junija stopila pred oltar g. Ivan Zgone in gdč. Delia Sorenti. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje želimo mnogo sreče in božjega blagoslova.

Ramos Mejia

Krajevni odbor Društva Slovencev in Slovenski cerkveni pevski zbor v Ramos Mejii sta priredila 17. t. m. lepo proslavo spomina žrtve komunistične revolucije.

Slov. cerkveni pevski zbor je pod vodstvom g. Gabriela Čamernika najprej zapel pretresljivo "Molitev" pred grobom s preprostim križem, ki je bil postavljen sredi gozda na odru. Peko križa je bila ovita slov. zastava. Otroci slov. tečaja v Ramos-Mejii so zatem pod vodstvom učiteljice gdč. Anice Šemrov občuteno odigrali prizor "Zvestoba domobranski ideji", ki ga je napisal g. Martin Mizerit. Slavnostni govornik g. Rudolf Smersu je govoril o važnosti in pomenu spominke proslave ter povdarjal veličino protikomunističnih žrtve. Po njegovem govoru je ramaški pevski zbor zapel še pesem "Nocoj sem bil v domovini", za zaključek pa vsa dvorana znano domobrasko "Oče, mati..."

Comodoro Rivadavia

V družini g. Pavleta Štruklja in ge Cvete, roj. Germek, so dobili sina. Krščen je bil 16. maja z imeni njegovih starih očetov Lovrene-Ferdinand. Čestitam.

POT IZ DOLINE

NOVA PESNIŠKA ZBIRKA VINKA BELIČIČA

Na robu domovine, v Trstu, je izšla že letos nova knjiga: zbirka pesmi Vinka Beličiča, ki se je pridružila njegovemu Česminovemu grmu in povesti Molitev na gori. To je kleno zrno k slovenski zamejski literaturi, ki nastaja in živi svoje življenje po letu 1945 izven meja domovine. Rdeči kulturniki doma so napovedovali obsodbo v molk za vse one kulturne ustvarjalce, ki so se raje umaknili za mejo, kakor pa da bi se bili slepo uklonili komunizmu. Nove knjige, ki leto za letom izhajajo v svetu, kjer si je slovenski kulturnik poiskal nov dom, dokazujejo nasprotno: žilavost in podjetnost svobodnih slovenskih kulturnih delavcev, ki ustvarjajo v čisto drugačnih, manj primernih okoliščinah kakor kdajkoli doma, a prav s tem večje delo večjega pomena, preko česar objektivni kulturni zgodovinar ne bo mogel preiti. Danes sicer izdajajo doma nove Pregledne slovenske literarne zgodovine, v katerih ni mesta za tiste, ki niso doprinesli svojega deleža za čisto komunistično stvar, čeprav so ostali doma; še manj iščemo v teh Pregledih imen onih,

ki so si že prej doma pridobili imena, a so zdaj v svobodnem svetu glasniki krivic in nasilja, v katerega je bil pahnen naš narod s prihodom rdečega režima na oblast. Vendar dejstva so taka: v zamejstvu raste nova slovenska kultura in literatura, ki je hčerka žuljavih, vendar svobodnih rok. Poglavlju o njej bo nekoč tudi dodeljeno mesto v Pregledih slovenske literarne zgodovine.

Brez dvoma je treba poguma za izdajo pesniške zbirke v zamejstvu. Tega ni manjkalo niti pesniku Beličiču, niti založnici Tabor, ki je to knjigo v Trstu založila, kakor je pred tremi leti izdala Janežičevo Romar s kitaro. Obsega 46 strani, med temi štiri celostranske linoreze in okusno ovitkovo naslovno stran Alekse Ivančeve, kar daje knjigi prijetno toploto.

Zbirka vsebuje 20 pesmi in sedem iz ciklusa Gorskih večernic — sicer navidezna skromnost po številu, vendar tako izbrana iz avtorjeve ustvarjalnosti po letu 1945, da tvori majhen zaključen svet. Dejal bi, da je to tisti ozko odmerjeni svet, v katerem je pesnik živel,

sanjaril in tudi trpel vsa ta leta, odkar ga je zaneslo zdoma.

Beličič je doma sodeloval pri Mladiki in Domu in svetu, zadnja leta pri tržaških publikacijah in pri Vrednotah. Zdaj je pred nami Pot iz doline.

Stopimo najprej v svet spominov na dom in najdražje, z bridko čašo domotožja in žalosti:

"Padaj, pleskaj, dež tuje jeseni, vžiraj se v temo... v grobove in spomine! zadnje kutine v travo, med krtine zbij!" (Str. 8)

Dom in gruda živita v pesniku kakor v nas, ki smo zdoma. Dve snovi, ki bolita in nikoli ne zamreta:

"Daljav in vina omamljiv pihljaj —ko da vse zidanice so odprte na stečaj! ... Tam doli rdeče breze, ilovak: ljubeče jih ovija dim in mrak —pustite mi moj paradiz!" (Str. 10)

Hodiš in živiš v tujem svetu. Pa si kot slep, razdvojen, vedno v prividu gledaš le domači kraj, stezo in ljudi. Še dih sape kakor da prihaja od doma in ti od tam šepeta:

"Veter od onkraj, pihljaj, bajaj z nevidnimi ust!" (Str. 11)

Ciklus sedmih pesmi Gorske večernice je pesnik sam označil kot "prehod k pesnim boja med dvojno človekovo naravo." Trudiš se živeti, kamor te je življenje vrglo, vendar pa se dvigne v tebi v tistem trenutku nenadoma hrepeneje po izgubljenem:

"O pridi čez tiste encijanove gore, ti nekdanji urejeni čas!" (Str. 20)

Prijatelj, ki si z mano vred delil begunski kruh in odtrganost od dragih! Ali nisi kdaj kot pesnik pod zatisnjenimi vekli sanjaril sladke in sončne sanje? Ali nisi na moč zatiskal oči, da bi ne skopnela sreča, žareča tik pred tabo?

"O ti, ki stojiš za vrati, vstopi — vstopi neslišno v moj ozki svet, razpleti si mehke, dišeče lase, skloni se nad to ubogo srce!" (Str. 34)

Preveč je sladke vabljivosti in zapeljivosti, povsod nastavljen, da bi te s krohotom treščila ob tla! Če omaguješ, toneš, ti pesnik pokaže svetlo pot in te dvigne:

"Vstani spod križa, hodi — veš za cilj!" (Str. 37)

In zaveš se svojih dolžnosti, svojega mesta. Zlati, nikjer se končujoči prstan na roki te opomni, da si

"duhovnik, posvečen za en oltar, za ena usta sladka strd." (Str. 37)

V zadnjih dveh pesmih, Kneža in Slovenija govori, je pesnik izpovedal svojo trdno povezanost do slovenske zemlje-domovine:

"Tod je moj rod v kamen vklesal stopinje, ta zemlja mu je za vselej dana!" (Str. 42)

Beličič je lirik subjektivnega sveta, v katerem živi, ki ga pa zna zajeti v strune tako, da njegova bolečina sozvanja z bolečino mnogih drugih in da je njegova radost obem tudi njihova pesem. Pesnik finih občutij, globokih doživetij, čistih misli in jasnega izraza. Njegova zbirka spada med tiste zamejske knjige, na katere smo lahko ponosni in nje-nega izida vesel!

—jkc

STANKO MASIČ PRED VARNOSTNIM SVETOM ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

“New York Times” je dne 18. junija objavil sliko g. Stanka Masiča, za katerega navaja, da je bil bivši član jugoslovanske vlade. (G. Stanko Masič ni bil član jug. vlade, ampak višji uradnik notranjega min. v Beogradu, nato pa član Upravnega sodišča za Slovenijo. Op. ur.).

Na sliki nastopa g. Stanko Masič kot uslužbenec pralnice in likalnice v Chicagu. Ves vesel in nasmejan pravi časnikarju, ki ga je pravkar fotografiral, ko prebira staro obleko: “Moja nova domovina mi ni dala samo strehe in kruha, ampak tudi svojo ljubezen.”

Ta slika je silno razburila sovjetskega zastopnika pri Varnostnem svetu Organizacije Združenih Narodov Carapkina. Na sejo sveta je prinesel s seboj to številko “New York Timesa” in začel glasno protestirati: “Vidite, to je ameriški način življenja! Kar poglejte — minister, član vlade, mora zlagati stare cunje!”

Nato se je dvignil sam predsednik Varnostnega sveta Henry Cabot Jr. in začel govoriti o veličini dela in o važnosti pralnic in čistilnic oblek. Dejal je, da je pri tem važno to, da v Združenih Ameriških Državah nikdo ni dolžan, da bi pred nastopom službe moral prositi komisarja v podjetju za dovoljenje ali sme dobiti službo. Kar je pa še več, je

to, da se lahko zgodi, da bo lahko Stanko Masič postal tudi predsednik družbe, ki je lastnica pralnice.

Ker je bila slika objavljena v ameriškem listu in je bil g. Stanko Masič predmet razprave pred najvišjim forumom na svetu, ni izključeno, da sedaj g. Masič ne bi lahko postal vsaj član uprave pralnice in čistilnice oblek, v kateri je sedaj zaposlen.

SLOVENCİ PO SVETU

USA

Pri Sv. Vidu v Clevelandu so vprizorili Kovačevega študenta, pri katerem so sodelovali Dovjak, Borštnik, dr. Pavlovič, Štrancer, Hauptman, Sevnčnik, Odar in Mimica Veider. Čisti dobiček je bil namenjen za osnovanje slovenske mladinske knjižnice.

V Cleveland je prispela iz Ljubljane družina biv. ravnatelja Slovenčeve uprave ing. Jožeta Sodje.

Slovenski pisatelj Karel Mavser je izdal najnovejše svoje literarno delo, t. j. zbirko črtic, pod naslovom “Pšenični klas”.

Švica

V Fribourgu v Švici živi kot izseljenec Msgr. dr. Avguštin Juretič. Msgr. dr. Juretič je bil pred vojno znana osebnost med hrvatskimi duhovniki, pa tudi kot javni delavec. V zadnjem času je težko zbolet. Zadel ga je kap. Ker je Msgr. dr. Juretič imel tudi med Slovenci veliko prijateljev in znancev, jih o tem obveščamo in jim ga priporočamo v molitev.

Kanada

V jeseni bosta razstavila v Kanadi svoje umetnine slovenska umetnika: kipar France Gorše iz Clevelanda v USA plastiko in slikar Božo M. Kramolc iz Toronta v Kanadi grafiko.

Pravna posveovalnica "Svobodne Slovenije"

Vprašanje: Leta 1948 sem vstopil v službo v tovarno, v kateri sem dobil za svojo družino tudi stanovanje “brezplačno”. Za stanovanje mi najemnine niso odtegovali, pač pa je bila zaradi tega začetna plača nižja. Tudi prvo povišanje plače so mi odklonili z motivacijo, da uživam v tovarni stanovanju.

Po petih letih je stara firma tovarno zaprla ter z delom v tovarni nadaljuje zadruga, ki je tovarno kupila. Eden od prejšnjih lastnikov je sedaj član zadruga. Ob koncu januarja sem dobil dvomesečno odpoved na delo. Pravijo, da bom dobil samo polovico odpravnine, prav tako, kot da sem dobil dvomesečno odpoved namesto štirimesečne. Vprašali so me tudi že kdaj bom zapustil stanovanje. Odpravnine mi še niso plačali. Prav tako ne zadnjega meseca dela v tovarni in tudi knjižica starostnega zavarovanja ni kompletna. Ali je odpovedni rok pravilen? Koliko odškodnino mi bo podjetje moralo izplačati in ali bom lahko še naprej stanoval v tovarniškem stanovanju odnosno pod kakšnimi pogoji?

Odgovor: Zadruga Vam je torej konec januarja odpovedala službo z dvomesečno odpovedjo. Dvomesečna odpovedna doba je pravilna, ker ste bili že nad pet let v službi.

Kar zadeva odškodnino zaradi odpovedi pa je takole! Odškodnina je samo enojna t. j. polmesečna plača za vsako leto službe (trije nadaljni meseci štejejo za eno leto), ako se je odpoved izvršila zaradi pomanjkanja dela. V tem primeru mora tvrdka odpustiti delavce po strogem vrstnem redu: najprej tiste, ki je zadnji prišel na delo itd. Če se tega vrstnega reda ne drži, mora plačati dvojno odškodnino. Da ni pomanjkanja dela, more odpuščen delavec izpodbijati s tem, da dokaže, da je bil namesto njega vzet v službo drug delavec ali pa, da je produkcija prav taka po njegovem odpustu, kot je bila pred odpustom. To je seveda težje dokazati. Pri pravdi se to dokazuje z izvedenci. Če se izpodbije trditve o pomanjkanju dela, gre delavcu dvojna odškodnina.

Iz Vašega gornjega vprašanja je tudi razvidno, da niste imeli brezplačnega stanovanja, ker ste dobili zaradi stanovanja manjšo začetno plačo in Vam pozneje s tega razloga tudi plače niso zvišali. Ste torej pravi najemnik in Vas ščiti stanovanjski zakon.

Dr. Jože Ermenc

Billinghurst 97/I, Dpto D. Capital
Tel. 62-7213

Ordinira vsak torek, četrtek in soboto od 4. do 6. ure pop. za ženske bolezni in kirurgijo, druge dneve pa po predhodnem telefonskem sporazumu.

Marsikdo še ne ve...

...da se je te dni rdeči planet Mars približal Zemlji na “samo” 64 milijonov kilometrov in se tako nahaja v izredni bližini našega planeta. S prostim očesom je izredno lepo viden (seveda na jasnem nebu) pozno zvečer vzhodno od Južnega križa, zjutraj pred sončnim vzhodom pa na zahodni strani neba. Marsova svetilnost je sedaj večja od Sirijeve, ki je najsvetlejša zvezda stalnica na nebu. Čez dve leti, t. j. 1956, pa se bo Mars približal zemlji celo na 57 milijonov km razdalje.

Društveni oglasnik

Vse tiste, ki so dobili svoje družine ali pa posamezne družinske člane iz Jugoslavije, opozarjamo, da poskrbe, da bodo njihove družine v teku 90 dni po prihodu v Argentino pravilno registrirane na pristojnih uradih Registra Civil. Zato naj si takoj preskrbe prevode potnih listov in osebnih dokumentov. Isto morajo storiti oni, ki ostanejo v Capitalu. Ti se morajo prijaviti na Centralni policiji. Podrobne informacije o registraciji lahko dobite v pisarni Društva Slovencev.

Krajevni odbor Društva Slovencev v Ramos Mejia priredi v nedeljo 4. julija 1954 takoj po slovenski maši v cerkveni dvorani v Ramos Mejia prosvetni seštanek, na katerem bo predaval g. prof. Andrej Jerman o svojih doživljajih na misijskih potih po Kitajskem.

Cerkveni oglasnik

Dne 4. julija ob 10.15 uri bo v cerkvi v Salezijanskem zavodu na Belgrano sv. maša za žrtve iz trnovske fare. Vabljeni.

Udeležencem Socialnega dne, ki ne morejo priti k začetku Meštrovicve razstave, sporočamo, da bomo ob šestih popoldne ponovili dopoldanske recitacije in predavanje o mojstrovih odnosih do Slovencev.

Slovenska kulturna akcija

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO

priredi

VIII. družabni večer

v soboto dne 3. julija ob 20. uri.

V ABLJENI!

Dvorana Dekleva

Jorge Newbery 3568

“CASA BOYU” – urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

URE vodilnih švicarskih znamk;
BUDILKE zelo trpežne in zanesljive;
DARILA v zlatu in srebru ohranjajo obdarovancu trajno vrednost in spomin;
NAKIT moderne izdelave in oblike.

Radi popolne omejitve uvoza ur in budilk, opozarjamo vse, ki jih potrebujejo, da si jih pravočasno nabavijo.

POPRAVILA UR IN ZLATNINE — točno in zanesljivo

(Naše stranke se lahko zglašajo pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

Imprenta “Dorrego”, Dorrego 1102, Buenos Aires. T. E. 54-4644

EUROPAK

CANGALLO 439, oficina 119, I. nadstropje — T. E. 30-5224, Bs. Aires

Pošilja Vašim svojem v domovino po najhitrejši poti iz svojega skladišča v Trstu vse vrste živil.

Paketi prispejo v roku približno 25 dni

Garantiramo kot doslej vsako delno ali popolno izgubo. Pošljamo pakete, ki so po najnovejših carinskih odredbah oproščeni carine. Za primer Vam navajamo nekaj naših STANDARD PAKETOV:

Paket št. 2. 4.50 kg sladkorja	\$ 67.—	0.25 kg Ceylon čaja Ia 0.25 kg popra v vrhnih Singap.
Paket št. 4A 4.50 kg riža	\$ 80.—	Paket št. 9. 1 kg kave Santos Ia 2 kg riža
Paket št. 32. 3 kg kave Santos Ia 2.50 kg riža 2 kg sladkorja 0.50 kg mlečne čokolade 0.50 kg holandskega kakaa	\$ 382.—	1.50 kg sladkorja Paket št. 15. 2 kg kave 1.50 kg riža 1 kg sladkorja

Pošljamo tudi moko v vrečah po \$ 300.— in svinjsko mast v kantah. Vse vrste zdravil pošljamo z letalsko pošto.

Iz Republike Argentine odpošljamo pakete s hrano, tekstilnim blagom in starim blagom, ki nam jih prinesejo stranke in to proti minimalni odškodnini, ki je mnoga manjša, kakor pa vrednost časa, ki ga izgubite sami z odpošiljativjo takega paketa.

Nove uradne ure od 9.30 dop. neprestano do 19. ure pop. razen ob sobotah, ko so uradne ure od 9.30 do 12.30 ure dop.

Iščemo zastopnike v notranjosti republike, do tedaj pa pošiljajte pošt-na ali bančna nakazila na AGENCIA EUROPAK, Cangallo 439, Bs. Aires.

NAJBOLJ ISKANA ZABAVA V MAR DEL PLATI

Mar del Plata, sredi junija 1954.

Kdor je bral prejšnji mesec v “Svobodni Sloveniji” članek o najbolj obiskanem mestu Argentine, se bo morda vprašal, kaj tako močno privlačuje ljudi, da v vedno večjem številu obiskujejo Mar del Plato. Je to mesto morda zanimivo po svojem zunanem izgledu ali pa je privlačno zaradi svojega milega podnebja in zaradi svojih množičnih kopališč? Eno kot drugo ima Mar del Plata, vendar nista to edina razloga, da Argentinci pa tudi tuji tako radi obiskujejo naše mesto. Mar del Plata nudi svojim obiskovalcem tudi raznovrstno zabavo in vsestransko razvedrilo. Poleg številnih kinematografskih dvoran, športnih igrišč in izletniških točk ima to mesto tudi svoj Kazino. Je to veličastna zgradba, ki stoji tik najbolj obiskanih kopališč Playa Popular in Playa Bristol. V tej zgradbi se nahaja igralnica s svojimi številnimi igralnimi dvoranami, kjer ljubitelji tovrstne zabave, pod državnim nadzorstvom, iščejo svojo srečo pri “ruleti” in drugih “igrah na srečo”.

Ako primerjamo podatke o obisku igralnice v tukajšnjem Kazinu s podatki o obisku Mar del Plate, potem lahko ugotovimo, da je igranje na srečo tista zabava in razvedrilo obenem, katero najbolj iščejo prijatelji Mar del Plate. Znani so mi podatki za razdobje od

28. novembra 1953, ko so se odprla vrata igralnice za letno “temporado”, pa do 31. marca 1954. Iz teh podatkov je razvidno, da je od 28. novembra do 31. decembra 1953 obiskalo igralne dvorane v tukajšnjem Kazinu 164.440 oseb, v januarju 1954 je iskalo srečo v njih 512.776 oseb, skupno torej 1.621.838 prijateljev “rulete” in drugih podobnih iger, medtem ko je v omenjenem razdobju prišlo v Mar del Plato 911.162 obiskovalcev, letoviščarjev in počitničarjev.

Ako računamo, da pride na 10 obiskovalcev našega mesta le 1 otrok, ki nima dostopa v igralne dvorane, potem vidimo, da gre vsak odrasel gost Mar del Plate tekom svojega tukajšnjega bivanja povprečno dvakrat preizkušat svojo srečo v tukajšnji Kazino. Ker pa pride v poletnih mesecih precej letoviščarjev, ki bodisi da ne zaupajo sreči, ki je navadno “opoteča”, bodisi da imajo težko priložni denar skopo odmerjen za svoje počitnice, obiskujejo zato tukajšnjo igralnico bolj pogosto — nekateri med njimi celo vsak dan — tisti, ki ne vedo, kam z denarjem, in pa oni, kateri so že zapadli igralni strasti. Le-ti ne odnehajo prej, dokler ne ostanejo s praznimi žepi. In ne manjka med temi tudi takih, ki v taki “zadregi” iščejo med znanci in prijatelji onega, ki bi jim bil priprav-

ljen kaj posoditi, da bi lahko nadaljevali svojo zabavo. In ko tudi najboljši prijatelji odpovedo, jih ni sram, potrkati celo na to ali ono tukajšnje župnišče in prositi podpore, da bi se mogli vrniti domov. In pri tem so celo toliko resnicoljubni, da povedo, da so imeli smolo v Kazinu. Razume se, da takim prosilcem gospodje župniki, oziroma njihovi podrejeni, na jasn način povedo, da je v Mar del Plati dovolj res potrebnih prosilcev, ki nimajo niti za vsakdanji kruh, med tem ko oni lahkomišlno zapravljajo denar. Tako jim na najbolj primeren način pokažejo vrata.

V pretekli letni dobi je znašala vstopnina za enkratni obisk igralnice \$ 15.— na osebo, kar pomeni, da so v zgoraj omenjenem razdobju 4 mesecev pustili tisti, ki iščejo zabave in razvedrila v igralnici samo na vstopnini 24 milijonov pesov. Koliko milijonov so pa pustili na igralnih mizah samih, to pa ve samo vodstvo igralnice, a ono tega ne pove, ker je to “uradna tajnost”.

Seveda so med obiskovalci Kazina tudi taki, ki so “rojeni pod srečno zvezdo”, to je, da se jim sem ter tja posreči prinesiti iz igralnih dvoran lepe tisočake. A taki so le bolj “bele srake”, večino imajo tisti, ki navadno vedno izgubljajo, oziroma taki, ki se ne zadovolje z malim in hočejo kaj več iztisniti od sreče, pa navadno zaigrajo ne samo priigrano, pač pa še teške vsote lastnega denarja. Eni kot drugi se vedno zno-

va tolažijo, češ, da bodo imeli prihodnjič večjo srečo, a dogodi se jim navadno vedno enako. Pa to jih ne iztrezni. Zaupamo kar naprej v svojo srečo, čeprav se jim ta tako poredko in skopo posmehlja. Za take ni več pomoči. Zagrabila jih je igralna strast, katere se ne morejo več ozdraviti. Kadar in dokler čutijo kaj “pod palcem”, jim njih žilica ne da miru, dokler ne ostanejo “suhi”. In če bi jim zaradi tega kdo očital lahkomišelnost, bi ga zavrnil, češ, da je vsak človek potreben zabave in razvedrila in da oni nadeajo oboje le pri igralnih mizah. Imajo prav. Samo presneto draga je ta njihova zabava in razvedrilo.

Morda si bo kdo mislil, da se hodijo zabavati v Kazino samo moški in da zato žensk tam ni videti. Zelo se moti, kdor tako misli. Prav ženske so tiste, ki se najbolj sučejo okrog igralnih miz in moški jim seveda kot pravi “caballeros” takoj dajo prostor, ker menijo, da bodo imeli tudi oni večjo srečo, ako bo kaj več zastopnik “šibkega a lepega” spola soudeleženci pri igri. Tako vsaj vedo povedati tisti, ki so precej “doma” v Kazinu.

In na uho povem še to, da so tudi Slovenci med tistimi, ki hodijo v Kazino nalagati denar v tamkajšnjo blagajno. Le kje “Kranjca” ne dobiš?

Ako je kdo med bralci teh vrstic, ki je že splošno vse svoje socialne dolžnosti, pa mu še preostaja denarja, katerega bi

Farni praznik v Perpetuo Socorro. Dne 27. junija bo proslavila župnija Perpetuo Socorro (Marija Vedne Pomoči) v Quilmesu (Avda. Calchaquí Km 22,500) svoj letni farni praznik. Oba slovenska duhovnika, ki delujeta v tej župniji, g. Glavač in g. Rozman, vabita Slovence na udeležbo. Glavna maša, pri kateri poje zbor Gallus, bo ob desetih, procesija z milostno podobo Matere Božje ob pol štirih popoldne. Dohod: s Plaza Once s kolektivom Río de La Plata (med Bartolomé Mitre in Cangallo); s Constituciona s kolektivom Expreso via Sarandi (v ulici Garay).

Misijska molitvena ura bo v San Martinu na prvo nedeljo v juliju t. j. 4. julija popoldne ob 16. uri.

OBVESTILA

Krajevni odbor DS v Ramos Mejia vabi vse svoje člane in članice, da se udeležijo 3. socialnega dne, ki bo v nedeljo 27. t. m. ob 8. uri v cerkveni dvorani v Ciudadeli.

Misijski tečaj na Granaderos 61 je za radi Socialnega dne v nedeljo, 27. julija, preložen na drugo nedeljo v juliju, 11. VII., ko se bo vršil na običajnem kraju ob 10. uri popoldne.

Diskusijski večer o gospodarskih vprašanjih, ki jih letos prirejata skupno Družabna pravda in pripravljalni odbor za Slovensko gospodarsko organizacijo je zaradi “Socialnega dne” preložen od 26. junija na prvo soboto v juliju, 3. VII. Obravnaval bo vprašanje o smotreni organizaciji produkcije. Predaval bo strokovnjak na tem polju g. Božo Eiletz. Sledil bo koreferat z debato. Začetek ob pol osmih zvečer na Granaderos 61 (Flores).